

opravičiti, da bi ostala taka zloraba vojnega prisilnega prava, kakor v slučaju desetnika Tušaka s strani stotnika Wolfganga nekaznovana? Ali hoče Vaša ekselencija vse potrebno odrediti, da se toliko pri domobranstvu, kolikor pri armadi na bojišču njegova uporaba nasprotujoča smislu vojnega prisilnega prava na strožje kaznuje? Minister je odgovoril, da je vojaški pravdnik uležil proti oprostivni priziv in da bo o tem odločalo v najbližjem času najvišje vojaško sodišče. Vojaška uprava bo v vseh slučajih, kjer predpostavljene zagreše zlorabo orožja, spravila dotično zadevo pred sodišče. Poslanec Zahradnik je izrazil željo, da bi se ločitev avstrijskih narodov izvršila brez prelivanja krvi. Izrekel je tudi nado, da govori zadnjikrat v avstrijskem državnem zboru. Poslanec dr. Rybar je obširno popisoval krivice, ki se gode Jugoslovanom. Gnali so naše rojake v vojno, da se bore za tujo nadvlado. Zahtevali so od naših vojakov, da se bore za nemško Avstrijo, preganjali naše ljudi, zapirali v ječe in obešali. Ali je kako čudo, če potem nismo zadovoljni s to državo? Poslanec Dulibič je izjavil, da Hrvatje ne bodo nikdar dopustili, da bi se Slovenci ločili od njih. Poslanec dr. Benkovič je izjavil, da hočemo Jugoslovani kot prost narod sami odločevati o svoji usodi in o svojem razmerju do svojih sosedov. Zahteval je, da se mora jugoslovansko vprašanje rešiti na mirovnem kongresu. Seja minolega petka je bila tako slabo obiskana, da je bila komaj sklepna. Govoril je nemški socijalni demokrat dr. Schacherl o znanem slučaju, ko je stotnik Wolfgang dal umoriti spodnještajerskega rojaka desetnika Tušaka. — Prihodnja seja bo dne 22. oktobra.

Seja gosposke zbornice. Avstrijska cesarska zbornica bo krátkas sklicana na dne 21. oktobra.

Narodni odbor Slovencev, Hrvatov in Srbov. Po daljših posvetovanjih se je preteklo soboto ustanovil v Zagrebu Narodni odbor, t. j. osrednji Narodni Svet Slovencev, Hrvatov in Srbov. Vodstvo našega osrednjega vrhovnega narodnega zastopstva je izročeno predsedstvu, v katerem so po eden Srb, Hrvat in Slovenec. Slovenski predsednik je dr. Korosec, Grga Tuškan za Hrvate in Vojislav Sola za Srbe. Narodni odbor sestoji iz zbora, kateremu priobčajo poleg odposlancev posameznih naših pokrajin državni in deželni poslanci, ki pristajajo na program Narodnega odbora, nadalje iz osrednjega odbora in iz predsedništva. Čim se Narodni odbor konstituiral, preidejo vse velike odločitve v njegov izključni delokrog.

Italija in Jugoslovani. Italijanski ministrski predsednik Orlando se je v svojem zadnjem poročilu v italijanski zbornici pečal tudi z odnošaji napram Jugoslovanom. Izjavil je med drugim: Dne 21. aprila 1918 je sklenila Italija s češko-slovaškim odborom pogodbo za ustanovitev češko-slovaške legije, ki se bori na italijanski fronti: to velja kot priznanje češko-slovaške vlade. Prijateljski odnošaji med obema narodoma bodo obstojali tudi po vojni. Italija postopa enako tudi z Jugoslovani, ki se bore za svojo neodvisnost. Jugoslovanske legije na italijanski fronti stojajo 82.000 mož.

Vsemenci zoper mir. Vsemenci v Nemčiji so začeli strastno agitirati zoper mir. Njihova glasila besne napadajo sedanjo nemško vlado, ker je izjavila, da sprejme vse Wilsonovo točko. Vsemenci bi pač radi strmoglavili sedanjo vlado in spravili na krmilo vlado, ki bi bila za nadaljevanje vojne.

Ali se prične zopet preganjanja? Poslanici hrvatskega sabora so prejeli iz Slavenije vesti, da tamkaj popisuje vse tiste, ki so bili v začetku vojne pozaprti. To je v zvezi z novim položajem na Balkanu. Ban Mihalovič je v zadevi na pristojnem mestu posredoval.

Madžari proglašajo svojo neodvisnost. Na interpelacijo poslanca Györfy v zadevi spremembe razmerja med Avstrijo in Ogrsko je odgovoril ogrski ministrski predsednik Wekerle sledeče: Ogrska se sme urediti popolnoma samostojno v političnem in gospodarskem oziru ter tudi glede lastne brambe. To željo je tudi izrazil cesar in kralj sam, kateri je že pred nekaj časa soglašal z načrtom za popolno neodvisnost Ogrske.

Novo ministrstvo na Ogrskem. Ogrsko ministrstvo Wekerla je odstopilo. Cesar in kralj ogrski je poveril sestavo novega ministrstva bivšemu predsedniku ogrske državne zbornice Ludoviku pl. Navay. Novo ministrstvo bi naj razvozlati razna zapletena ogrska politična vprašanja, preglasilo samostojnost Ogrske, izvršilo preosnovno volilnega reda in druge važne zadeve.

Wekerle ostane. Novejša poročila napovedujejo, da kralj Karel Wekerle estavke ni sprejel. Wekerle bo torej dalje vladal.

Wilson odklanja nemško prošnjo in ponudbo.

Samovoljna oblast Nemčije se mora streti. Podmorski čolni morajo ustaviti svoje protizakonito delo. Nemci ne smejo razdejavati mest in vasi in ne smejo ropati in pleviti.

Državni tajnik Združenih držav Severne Amerike Lansing, je dne 14. oktobra izročil švicarskemu

zastopniku v Združenih državah kot poverjeniku Nemčije sledeče pismo: »Odgovarjajoč na naznanilo nemške vlade z dne 12. oktobra 1918, katero ste mi danes izročili, imam čast, Vas prositi, da sporočite sledeči odgovor: Neomejeni sprejem pogojev, katere je označil predsednik Združenih držav dne 8. januarja 1918 in v svojih poznejših poslanicah, upravičujejo predsedniku, da izroči odkrito in neposredno razlago svojega sklepa glede na naznanilo nemške vlade z dne 5. in 12. oktobra 1918.

Biti mora jasno v tem, da so izvršitev izpraznenja ozemelj in pogoji za premirje zadeve, katere se morejo prepustiti sodbi in nasvetu vojaških svetovalcev vlade Združenih držav ter vlad zaveznikov. Predsednik smatra za svojo dolžnost podati izjavo, da vlada Združenih držav ne more sprejeti nobene ureditve, ki ne bi poskrbela za popolnoma zadovoljive varščine in jamstva za nadaljno trajanje sedanje vojaške premoči armad Združenih držav ter zaveznikov na fronti. Ima zupanje, da more smatrati za gotovo, da bo taka tudi sedba in odločitev vlad zaveznikov. Predsednik tudi smatra za svojo dolžnost pristaviti, da niti vlada Združenih držav niti on sam popolnoma zasiguran, da bi vlade, s katerimi so Združene države kot vojujoče se države v zvezi, privolile, da bi se razpravljalo o premirju, dokler bojne sile Nemčije nadaljujejo svoje nezakonite in nečloveške načine bojevanja, pri katerih se vstrajajo.

V istem času, ko se obrača nemška vlada do vlade Združenih držav s predlogi za premirje, so njeni podmorski čolni na delu, da potaplajo tudi ladje za prevažanje potnikov, in ne samo ladje, ampak tudi čolne, v katere se skušajo rešiti potniki in posadke. Nemške armade sedaj na svojem prisiljenem umikanju iz Flandrije in Brancije zlobne razdejavajo in uničujejo, kar se je vselej smatralo naravnost kot kršenje pravil in navad omikanega vojskovanja. Mesta in vasi, ako niso porušena, so oropana vsega, kar je bilo v njih, še celo prebivalstva. Ne more se pričakovati, da bi zoper Nemce združeni narodi soglašali s premirjem, dokler se nadaljujejo nečloveška dejanja, plenjenje in opusteševanja, na katera se po pravici ozirajo s strahoto in razrušenega srea.

Tudi je potrebno, da ne bi prišlo do možnosti kakega nesporazumljenja, da predsednik z velikim povdarkom opozarja nemško vlado na jasen pomen in namen enega mirovnih pogojev, katere je sedaj sprejela nemška vlada. Označen je v govoru predsednika, ki ga je imel dne 4. julija 1918 v Mount Vernov in se glasi:

Uničenje vsake samostojne oblasti povsod, katera tajno zase in po lastni volji more motiti svetovni mir, ali ako ne more biti uničena sedaj, vsaj da se zmanjša njena moč, in moč, ki je dosedaj vladala nad namškim narodom, je take vrste, kakor je tukaj opisana.

Nemškemu naredu je na voljo, da to spremeni. Gori imenovane predsednikove besede tvorijo seveda pogoji, kateri ima biti izpolnjen pred mirom, ako bi naj prišel mir vsled postopanja nemškega naroda samega.

Predsednik smatra za svojo dolžnost izjaviti, da bo po njegovem mnenju vsa izvedba miru zavisa od določnosti, od obveznega anačaja jamstev, ki se jih more pedati v tem temeljnem vprašanju. Neobhodno potrebno je, da nedvoumno vedo vlade, združene zoper Nemčijo, s kom da se pogajajo.

Na cesarsko in kraljevo vlado Avstro-Ogrske bo predsednik odposlal poseben odgovor.

Ni upanja za hitro premirje.

Iz Londona poročajo, da ni nikake nade, da bi prišlo hitro do premirja. Ko pride čas za to, se premirja ne bo dovolile brez istočasnih jamstev na suhem in morju, da bo Nemčija ne le pripravljena vtakniti meč v nožnico, temveč, da tudi ne bo več v stanu, da bi zopet obnovila sovražnosti. Dasi v tem trenutku ni pričakovati uradne izjave, je vendar gotovo, da so te temeljne točke ne le izraz mnenja Angležev, ampak tudi ustalih zaveznikov. Glede jamstev mislijo merodajni krogi, da moreje biti take vrste, da bo izključena vsaka senca kakega dvoma.

Nemčija se mora kaznovati.

»Washington Post« piše: Wilson in drugi voditelji zaveznikov ne bodo prenehali z uničevanjem nemške države, dokler ne bodo imeli jamstev, ki bodo onemogočili izdajstvo.

»Daily Telegraph« piše: Ker je Nemčija izgubila svoje kolonije, nuna nikakega razloga za pomožne mornarice. Vsi podmorski čolni se morajo izročiti. Nemčija se mora kaznovati ter pla-

čati zaveznikom odškodnino za uničene ladje in izgubljena človeška življenja. Tudi vsa velika mornarica se mora izročiti in zločini morajo priti pred mednarodno sodišče.

Nepričakovan odgovor.

Ko smo pisali članek, v katerem smo čitateljem javili veselo vest, da se približuje mir, nismo mislili, da bo Wilson na sprejem vseh svojih pogojev od strani Nemčije odgovoril odklonilno. In vendar se je to zgodilo! Wilson hoče sedanje močete v Nemčiji uničiti in ako pravi, da se mora uničiti vsaka samovoljna oblast, potem je to naravno naravnost proti vladarski rodbini Hohencollerncev. Vsa javnost v državah, ki se vojskujejo zoper Nemčijo, zahteva, da se praska ošabnost mora kaznovati.

No, s tem, da je Wilson zasedaj odklonil premirje in tudi pogajanja za mir, je mir odložen za nekaj mesecev, a prišel bo vzhic temu. Dolgo ne more več trajati. Dogodki se odigravajo z bliskovito naglieo in ni nikakega dvoma, da vojna ne bo več trajala delgo.

POZOR!

Naleži, dokler je še dan, varno svoj danar!

V nedeljo, dne 3. novembra t. l., se bo na graščini Steinbrunn (prej Steinhof) na Plitviškem vrhu pri Radgoni prodajalo v poljubno velikih količinah okoli 100 oralov zemljišč, po večini travnikov, pa tudi gozdov in sadonosnikov potom prostovoljne darbe (licitacije).

Zemljišča so na zelo pripravi in ugodni legi za porabna tudi za stavbe in naseljevanje.

Začetek licitacije ob 11. uri dopoldne. Kupaželjni se vabijo, da se ta prodaja s prav velikim številu udeležijo.

Kdo na tisti svoj danar ne pravo varno nismo naložiti, naj kupi zemljišča, katera ne bodo nikdar izgubila svoje vrednosti!

Graščina Steinbrunn.

Tedenske novice.

† Štik Alojz. Umrl je pri Malinedelji t. g. kaplan Alojz Štik. Pogreb je bil v sredo ob 10. uri predpoldne. Pokojnik je poprej služil kot kaplan pri Sv. Andražu v Slov. gor. Bil je vnet dušni pastir in navdušen narodnjak. Blag mu spomin!

Zlata poroka. Dne 26. t. m. obhaja v pokojni g. nadučitelj Jurij Bregant s svoje soprogo Cecilijo, rojeno Baronig, zlato poroko. 50 let je minilo, odkar sta bila poročena dne 26. oktobra 1868 v nekdanji stari frančiškanski cerkvi v Mariboru. Zlata poroka se pa bo obhajala v župnijski cerkvi sv. Magdalene v Mariboru. Jubilantoma se na mnogo leta!

Martija, žalostna Matil. Premišljevanja in molitve. Spisal dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnega, izvirnega molitvenika še Slovenci do sedaj nimamo, kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil podati svojemu ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osem obširnih premišljevanj o Zalostni Materi božji, kakršnih dosedaj še ni bilo v slovenski nabožni književnosti. Premišljevanjem sledi veliko število zlatih pobožnosti v čast Zalostni Materi in v čast trpljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj še dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštnino vred K 6.50. Naroča se v Ciri-levi tiskarni v Mariboru.

Listnica upravnistva.

Slovenci 47. polka: Hvala za pozdrave! Le vstrajajte. Saj Jugoslavija prihaja. — Marja Reka: Za to številko prepozno. Jugoslovanske pozdrave! — Blato pri Piberku: Preobširno. — Svečina: Le potrpite, detični veliki Nemec bo postal še bolj pohleven, megeče se celo navdušen Jugoslovan. Vsa tolažba na zopetne boljše čase mu ne bo nič pomagala. Zapeje ali zašvišta si lahke one znano: »O mein lieber Augustin...« — Člankarju: Čemu se moramo ušiti nemških črk: Hvala za izboren članek! Za to številko prepozno. Pribečimo v »Straži.« Prosimo, pišite večkrat kaj takega. — Sv. Peter nad Mariborom: Pride v »Stražo.« — Sv. Peter Sav. dol.: Inserata za to številko prepozno prišla, objavimo jih prihodnjič.